

 α εμπιστευόσαστε ποτέ έναν άρρωστο πολιτικό να σας κυβερνήσει; Προτού βιαστείτε να απαντήσετε «όχι», σκεφθείτε μήπως η καλύτερη απάντηση θα ήταν «ναι, εφόσον γνωρίζουμε ποιος είναι ο θεράπων ιατρός του». Αλλιώς στο πολύ πρόσφατο παρελθόν οι Έλληνες υπερψήφισαμε ως πρωθυπουργό έναν άρρωστο, εξασθενημένο και ίσως ποδηγετούμενο πολιτικό. Τη σχέση ασθενών ηγετών με τους γιατρούς τους εξετάζει η συγγραφέας Τανιά Κρασνιανσκή (Tania Crasnianski) στο βιβλίο της «Η εξουσία με ιατρική συνταγή. Ηγέτες του 20ού αιώνα υπό την επήρεια ουσιών», που μόλις κυκλοφόρησε (μετάφραση Ρίτα Κο-

Ο πρόεδρος ασθενεί

λαΐτη, εκδόσεις Μεταίχμιο). Η συγγραφέας, γαλλίδα, γερμανορωσικής καταγωγής, μας οδηγεί, κάνοντας χρήση μεγάλου αριθμού πηγών, στο πιο ιδιωτικό κομμάτι της ζωής των πολιτικών: αυτό της ασθένειας, που πρέπει να παραμένει κρυφή. Μόνο η ασθένεια αποσταθεροποιεί τον ηγέτη και την εξουσία του, πολύ περισσότερο από οποιαδήποτε κρυφή σεξουαλική ζωή. Ο Χίτλερ, ο Τσόρτσιλ, ο Φίλιπ Πετέν, ο Φράνκο, ο Μουσολίνι, ο Τζον Φιτζέραλντ Κένεντι, ο Στάλιν και ο Μάο Τσε Τουνγκ είναι οι ασθενείς ηγέτες που η περίπτωση τους αποδεικνύει ότι «είναι δύσκολο να παραμείνει κανείς αυτοκράτορας μπροστά σ' ένα γιατρό» όπως η

Μαργκερίτ Γιουρσενάρ βάζει τον αυτοκράτορα Αδριανό να λέει. Ίσως γι' αυτό ο Στάλιν εξόντωνε όλους τους γιατρούς του, παρ' όλο που δεν μπορούσε να κάνει χωρίς αυτούς. Η κατάθλιψή του διαγνώστηκε το 1927. Ο γιατρός που έκανε τη διάγνωση, χρησιμοποιώντας μάλιστα και τον μοιραίο όρο «παράνοια», βρέθηκε διληπτηριασμένος 24 ώρες μετά. Ακόμη και ετοιμοθάνατος ο Στάλιν ενορχήστρωνε τη «συνωμοσία των γιατρών» (οι περισσότεροι Εβραίοι) και δεν δίστασε να κατηγορήσει ακόμη και τον γιατρό που τον εμπιστευόταν περισσότερο, τον Βλαντίμιρ Βινογκράντοφ. Ο Κένεντι είναι όμως το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα της σχέσης

πολιτικής και ψυχοτρόπων. Ο γιατρός του, Μαξ Τζέικομπσον, γιατρός πλουσιών και διασήμων, του ετοίμαζε τα θαυματουργά κοκτέιλ για να μπορεί να κυβερνά, παρά τις αρρώστιες του και τον εθισμό του στα αναλγητικά και στις ναρκωτικές ουσίες. Ο Κένεντι έπασχε από πολλές αρρώστιες, ανάμεσά τους κι ένα αφροδίσιο, και έπαιρνε τεράστιο αριθμό φαρμάκων, μαζί με κοκαΐνη, LSD και χασίς. Διασκεδαστικό το βιβλίο της Κρασνιανσκή, μας κάνει να συνειδητοποιήσουμε ότι οι ασθενείς ηγέτες δεν είναι εξαιρεση: Στους 37 προέδρους των ΗΠΑ, μεταξύ 1776-1974, οι 18 είχαν κάποιου είδους ψυχική διαταραχή.